

parlamentáris kormányformával karöltve járó esélyek ellen csak törvényeinkben látván vallásunk jogainak biztosítékát, nem mellőzhetünk hallgatással oly kormányintézkedést, a mely jogainkat akár a jelenben sérti, akár megsértésükre jövőben alapot szolgáltat. Távol van tőlünk annak tagadása, hogy Erdély katolikus püspöke saját egyháza körén belül erdélyi püspököknek ne volna címezhető, de ha ez a cím felekezeti összefüggéséből kiszakítva, önálló közjogi jelentőséggel ugy jelenik meg, hogy alatta éppen az erdélyi katolikus püspököt kelljen és lehessen érteni, a mint a miniszter ur is választatában értelmezi, holott valamint ágostai evangélikus testvéreinknek, úgy nekünk reformátusoknak is van államjogilag elismert erdélyi püspökünk: akkor mi a vallási egyenjoguságnak a miniszter ur által való eme, bár készségesen elismerjük, hogy nem szándékos megsértése ellen tiltakozunk és teljes tisztelettel kérjük a képviselőházat, hogy a vallási egyenjoguságot biztosító törvényeknek a Gyulafehérvártól székelő katolikus püspök jogos és törvényes címkerdesésben az 1774. VII. és 1751. I. törvényekkel, valamint a jelenlegi püspök kinevezését tárgyaló legfelső elhatározás alapján az ezek által használt, közjogilag egyedül helyes címzésnek megfelelően a vallás- és közoktatásügyi miniszter ural szemben érvényt szerezni méltóztatásuk.

A feliratot egyhangulag elfogadták.

Holnap új lelkészek kibocsátása és Szász Domokos püspök címkerdesésének lefolytatása lesz.

Blaháné ünneplése.

Budapest, nov. 3.

A magyar színészetnek ünnepnapja volt a mai. A magyar színpadnak huszonöt év óta ékes büszkeségét, a magyar tehetségnek varázslatos képét, a magyar néplelek kedves és elragadó megszólaltatóját, *Blaha Lujzát* ünneplelte a magyar társadalomnak minden hivatott tényezője. A kormány, a főváros, az előkelő társaskörök, az irodalom és a művészet, az ifjuság: mind hivatalos képviselőben járult a magyar nemzet *hajladozó virágszála* elé (a hogy a lakoma egyik szónoka nevezte,) hódolni neki, a hála és szeretet virágait szórni a lába elé, csekély viszonzásul azért a nagyszerű misszióért, a melyet egy isteni végezt sugallatából az ő géniusza teljesített, s azért a zavartalan tiszta gyönyörűségért, mely az ő keresetlen, bájos egyéniségéből áradt mindnyájunkra, az egész országra.

Ily benső, nagy és méltóságos ünneplésről, hasonló felmagasztalásról nem tud példát a színészet története. Ilyen nem volt soha, sehol. Mert csak a magyar népnek jutott az a szerencse, oly egyedülállóan és elhagyottnak lenni, mint senki más, hogy azután olyan segítői, olyan erői, olyan mártírjai és olyan hősei támadjanak a történelem során, mint semmiféle más népnek a világon. Hogy milyen szerepet játszott korunkban *Blaha Lujza*: azt valójában az fogja megállapítani, a ki megírja a magyar színészetnek s a magyar fővárosnak, helyesebben a főváros megmagyarosodásának a történetét. A mai ünnep, mely *Blaháné* életének és művészetének diadalmi ünnepe volt, már megjelölte az ő dicsőséges helyét a — hallhatatlanságban.

Az ünneplés részleteit: hogy az egyetemi ifjuság mily káprázatos fényvel kísérte *Blaháné* egy nagy és fényes társaság körébe s hogy az a száz meg száz feju társaság mily áradó szeretettel s mily lobogó lelkesedéssel fogadta az ünneplést asszonyt; a pompás lakomát, a szónokok beszédét és az alkalmi játékokat, a melyeket *Blaháné* fölmagasztalására irtak, játszottak és énekeltek, — mind hűségesen ismertetjük, alább a mint következik:

A fáklyásmenet.

Előbb csak szítáló, később pedig bőven hulló hideg esőben, kellemetlen őszi estén lelkes ünnep folyt le a szabad ég alatt, az utcán. A zimankós idő nem lohasztotta le azt a tüzet, a melyet a magyar ifjuság gyújtott a nemzet csalogánya, *Blaha Lujza* tiszteletére. Fáklyásmenetet rendezett a jubileumára.

Nyolc óraker gyülekezett az egyetemi polgárság az Egyetem-téren. Vagy ezren voltak az ifjak. Kilencedfél óraker ötszáz fáklyát osztottak ki köztük és csakhamar kigyultak a lángok, a melyek seregttek, sziporkáztak az esőzéstől. A rendezők az Egyetem-utca két oldalán hosszú kettős sorban fölállították a fáklyásokat. Közül az uttesten a kocsi-

állottak. Elül *Tóth Elemér* magyaros négyes fogata, a melynek bakján pitykés dolmányu kocsis ült és a lovak kantarát zsinóros csatlósok tartották. A következő kocsiokban az Egyetemi Kör vezetősége foglalt helyet. A program szerint cigányzenekar haladt volna a menet élén, de a rossz idő távol-tartotta a hegedűsöket.

Lassan megindult a ragyogó menet. Utközben folyton éljeneztek *Blaha Lujzát* és a Szózatot meg egyeb nemzeti dalt énekeltek. A Kossuth Lajos-utcában rágyújtott a lelkes ifjuság a Kossuth-nótára. A közönség, a mely a gyalogjártót egészen ellepte, együtt tüntetett a fáklyás sereggel. *Pálffy János* gróf háza előtt néhány percre megállott a menet és éljenezte a nemes főurat. Végighullámozott a fényes tűzvonal a széles Kerepesi-uton. A Népszínháznál, a melyet elmulasztottak lobogóval ékesíteni, hosszú ideig éltették a jubiláns művésznőt. Végre félórai gyalogolás után befordult a tűzvonal az Erzsébet-köruttra s megállott a Széchenyi-udvar előtt, a hol *Blaha Lujza* lakik. Néhány ház ablaka ki volt világítva. Rengeteg tömeg állta ott az esőt. Az első emeleti lakás egyik ablakában megjelent az ünneplést művésznő leányával és mind a ketten kézzel integettek a viharosan éljenző népnek. Egyszerre kinyílt az erkély szárnyas ajtaja és *Blaha Lujza* megjelent. Csipkekendő volt a fején, hosszú prémes kabát óvta a hidegtől s ernyővel védekezett az eső ellen. Vagy tíz percig tapsolt, éljenzett a tömör ember, a ki alant szorongott.

Egy diszmagyar ruhába öltözött egyetemi ifju, *Botha Szilárd* a fáklyások sora elé lépett s messze csengő hangon üdvözölte *Blaha Lujzát* a magyar ifjuság nevében. Az ünneplést művésznő könyezve integetett köszönetet, majd az éljenorkán csillapodtával beszédet mondott. Így szólt annyira megcsodált bájos hangján:

Igen tisztelt uraim! Ez a nagy megtiszteltetés arról győzött meg engemet, hogy mint magyar asszony megtettem kötelességemet. A lobogó fáklyák az önök lelkesedését jelképezik, a melyet semmi sem ragyoghat tul. Az Isten éltesse önöket szeretett magyar hazánk javára!

Megint felzúgott az éljen és a taps. Ifju apszai *Mihályi Péter*, az Egyetemi Kör elnöke fölment *Blaha Lujzáért*, a kit karján lekisért a négyes fogatig, aztán beszállt vele. A fáklyásmenet megint elindult s a művésznő kedvelt dalát: *Ezt a kerek erdőt járom én . . .* énekelte. Most már fölbomlott a rend, a fogat előtt ugyancsak ágaskodott a négy tüzes paripa, a mely megriadt a körülötte sustorgó fáklyák fényétől. Tíz perccel később a Royal-szállóhoz ért a csillagoló menet.

A művésznő lakásán.

A várakozás pillanatait nagy izgalomban élte át *Blaháné*.

— Hatvan premiér izgalmánál több az, a mit most érzek, mondta, de azután eszébe jutott megint a rakoncátlan idő:

— Jaj, szegény gyerekek, én értem áznak-fáznak. Csak bajuk ne essék.

Gyöngyös piros fejkötőjében, könnyű csipkeruhájában föl-föltűnt közben az ablaknál. Olyankor persze fölzúgott az éljen. A lánya is mellé állt: *Blaha Sárka* s az esernyős embertábor éljenei ujult erővel hangzottak.

A nagy ováció után alig lehetett visszafordítani az erkélyéről. A maga egészsége akkor se aggasztotta, csak a fiatalságé. Az ifjuság vezéreit jól is tartotta melegítő konyakkal, *Botha Szilárdot*, a diszruhás szónokot pedig oly aggódó gonddal fogadta, mintha bizony az a délceg legény az ő élete megmentője volna, a ki megvívott érte a hétfeju sárkánnyal.

— Ha magának baja lesz, én meghalok.

— *Blahánéért* megbetegedni is gyönyörűség, felelt az ifju, s boldogan csókolt kezét a művésznőnek.

Egy kis emlékezés is jól esett, mert sok szépet élt már meg e ház nemes urnője. Eszébe jutott a diadalmak sorozata, meg az első négyes fogat, a min vitték. Az Debrecen városáé volt, a híres debreceni négyes, a mely büszkén röpitette egykor a kálvinista Rómába *Blaha Lujzát*.

— Csak az a négy ló meg ne riadjon, törp-rengett s ugyancsak megrémült, mikor azzal biz-

tatták, hogy a híres zsigrai ménés négy csikaja húzza a diszhintót.

Hanem aztán szétnézett a körülötte zibongó ifjuságon s mosolygó arccal fogadta el *Mihályi Péter* karját:

— Magukban bizom, megyek akár a világ végéig is!

S ekkor elkezdődött a záporban, sárban, de napfényes lelkesedéssel a diadalmenet a Széchenyi-udvartól a Royalig.

A lakoma.

A *Royal* szállóban folyt le a mai ünnep második és nem kevésbé szép része, a *Blaha Lujza* tiszteletére rendezett lakoma és az alkalmi előadások. A lakoma tizenegyedfél óraker kezdődött s a lelkes felkészöntők sorával jóval éjjel utánig tartott, úgy hogy már egy óra felé járt az idő, mikor a rögtönzött emelvényen megkezdték az alkalmi darabok előadását.

Tizedfél óraker érkezett meg a szállóba az ünneplést művésznő s az előcsarnokban az ifjuság rendezőbizottsága, lelkes fiatal csapat zajos éljenzéssel és tapsal fogadta. *Blaha Lujzát* apszai *Mihályi Péter*, az Egyetemi Kör elnöke vezette föl az éljenző és tapsoló közönség sorfala között. A művésznő meghatottan köszönte meg az üdvözlést s alig tudta visszafojtani könyeit, a mint a körülötte állók repeső örömmel csókolták odanyújtott kezét. Az első emeleten a művésznő a részére fentartott öltöző szobába ment s ott maradt addig, míg a nagyteremben, a hol a lakoma lefolyt, összegyülekezett a közönség.

Az óriási nagyterem egész hosszában fölállított főasztalnál a diszhelyet fentartották a művésznő részére. E helytől jobbra *Halmos János* polgármester, balra pedig *Rákosi Jenő*, az *Otthon* elnöke foglalt helyet. Mintegy négyszázan jelentek meg a lakomán, a kik között ott voltak *Bezerédy Viktor* miniszteri tanácsos, *Esterházy Kálmán* gróf, *Veszi József* az Ujságírók Egyesületének elnöke, *Barabás Béla* és *Herczeg Ferenc* országos képviselők, *Rózsa-völgyi Gyula* városi tanácsos, *Csajthay Ferenc*, *Bartók Lajos*, *Fenyő Sándor*, *Gelléri Mór* kir. tanácsos, *Splényi Ödön* báró *Blaha Lujza* férje, *Hoványi Géza* dr., a nagyváradi szini bizottság elnöke, *Tauffer Vilmos* egyetemi tanár, továbbá a budapesti színházak képviselői és egyetemi ifjak. A művésznő helyével szemben két hosszú mellékasztalt foglaltak le az *Országos-Kaszinó* tagjai, a kik közül mintegy hatvanan jelentek meg, hogy részt vegyenek az ünneplésben.

Tizenegyedfél óra körül volt, mikor *Blaha Lujza*, *Mihályi Péter* karján a terembe belépett. A jelenvoltak fölállással, lelkes tapsal és éljenzéssel fogadták az ünneplést s a szívből fakadó, zajos üdvözlésben szinte elvesztek a *Rákóczy*-induló hangjai, melylyel *Radics Béla* zenekara fogadta *Blaha Lujzát*. Az erkélyről és a zenekarból virágot és levelet dobtak a művésznő elé s a zaj és éljenzés nem csillapult, míg *Blaha Lujza* el nem foglalta a részére kijelölt diszhelyet. A művésznőn fekete csipkével diszitett, magyarosan szabott szürke selyem ruha volt, fején piros menyecske fej-kötővel.

A harmadik fogás után kezdődött meg a művésznőt ünneplő felkészöntők sora s az egyes szónokok szavai után fölhangzott lelkes éljenzés és taps legjobban bizonyította, hogy a *Blaha Lujza* iránt érzett hála és elismerés tekintetében egygyéforrott a jelenvoltak nagy sokasága. Elsőnek *Bezerédy Viktor* miniszteri tanácsos beszélt:

A mi *Blaha Lujzánk*, ugymond, minden ízében magyar; az volt mindig s az maradt mindig. Az ő művészete összefolyt a nemzeti érzéssel. Az ő éneke, az ő játéka iskolát alapított s művészete széles körben hódított. A hazafiás elismerés és hála adóját rovom le, a mikor a mi magyar csillagunknak, örökké ifju *Blaha Lujzánk* egészségére üritem poharamat.

Az éljenzés és taps lecsillapulta után a főváros nevében *Halmos János* polgármester köszöntötte föl a művésznőt:

Ha, ugymond, széttekintek e szép, diszes társaságon, örömmel látom, hogy különösen az ifjuság nagy számmal van képviselve. Így talán nem kockáztatok semmit, ha azt állítom, hogy ebben a fényes társaságban igen kevesen lesznek, a kik a huszonöt év előtti időre visszaemlékeznek, az akkori Budapestet s az akkori viszonyokat közelebbről is-

merik. Ha az akkori Budapestet összehasonlítjuk a maival, el kell ismerni, hogy óriási emelkedés, óriási fejlődés történt. De annyi egy téren sem történt, mint éppen a magyarság és a nemzeti érzés fejlődése körül. Mert huszonöt év előtt német volt még minden s mikor a Népszínházat megalapították, nem kevesen kételkedtek jövőjében s azt mondták, hogy ennek a színháznak nagyon kevés közönsége lesz. De kevéssel annak előtte, hogy a Népszínház megnyitott, idegen, vidéki városból megjelent egy kis fülemüle. Ez a fülemüle a Nemzeti Színházban kezdte meg dalolását. A közönség csakhamar megszokta dalolását s fölbuzdulva a dalokon, mert a fülemüle oly hangokat hallatott, melyek szívből jöttek, szívhez szólottak s meghódította vele a szíveket, a nagy város közönségét. (Lelkes éljenzés.) Beszéde végén mint a főváros polgármestere és a népszínházi bizottság elnöke köszöntötte föl Blaha Lujzát.

A polgármester nagyhatású beszéde után Rákosi Jenő, az Otthon elnöke szólott:

Hogy Blaha Lujzáról beszéljek, ugymond, a mi azt jelenti, hogy Blaha Lujzát ünnepelem, Blaha Lujzát magasztaljam, Blaha Lujzát dicsőítsem, ezt rendelték nálam közös barátaink. Nem jól mondom. Az ő barátai talán, nekem ellenségeim, mert ily hosszú és terjedelmes asztaloknál vakmerő ember, a ki hosszú beszédre vállalkozik, oly ember pedig hol van, a ki vállalkozik arra, hogy rövid beszédet mondjon önöknek, mikor Blaha Lujza érdemeiről akar szólni. Én tehát engedelmükkel inkább bele sem fogok, hanem iparkodni fogok szerényen más módon eleget tenni közös barátaink kívánságának. Tisztelt hölgyeim! Mikor az Uristen csodát akar tenni, akkor semmi eszköze sincsen szükségére. Megmozdítja szemöldökét, legyint kezével, hogy legyen világosság, csillagok, holdak, napok. Mikor azonban valamely alárendelt lény által tesz csodát, eszközt ad a kezébe és tudjuk a bibliából, hogy Mózesnek vesszőt adott a kezébe, hogy a sziklából vizet fakaszson. Adott a magyarnak, hogy tegyen csodát, egy virágszálat s a virágszál nyomán jó kedv, öröm, pazarlás, áldás, lelkesedés és dicsőség fakadt. Ez a virágszál az, a ki énekelte, hogy: Nem anyától lettél, rózsafán termettél. . . Mint egy bűbajos rózsza tünt föl, színt, illatot, fényt árasztva szerteszét, mindnyájunk gyönyörűségére, mindnyájunk lelkesedésére. De a rózsza hivatása egyedül másoknak szerezni gyönyörűséget. De a gondviselés ezért ő neki jutalmat ad, nem azt, hogy mi őt ünnepejük, ez csak nekünk esik jól, hanem hogy mit, azt közös multunkból egy kis adomával fogom illusztrálni. Egy olyan estén volt, mikor betegségre folytán huzamosabb távollét után, hivatása visszahozta. Ilyenkor a *Cserebogár* című dalt szokta énekelni. A mint a színpad mögött fölhangzott a dal, a nézőtérben kitört a vihar és tomboló lelkesedés fogadta. Ily jelenet alkalmával történt, hogy a színház két kis művésznője beszélgetett egymással, az egyik mint vendég, a másik várva jelenetét. Hallván a csodás, a színésztől fölzendítő tapsvihart, így szólott az egyik: *Istenem, mily boldogság lehet így ünnepeletni a közönség által!* Szólt a másik: *Hagyd, szívem, elvégre a miénk a jövő.* Pedig mikor ők ezt hitték akkor csalódtak (Blaha Lujzára mutat) a jelen az övé, a mult az övé, a jövő az övé, az örökkévalóság az övé. . . (Hosszantartó lelkes éljenzés.) Fngedjék meg, hogy erre az örökkévalóságra koccintsak.

Rákosi Jenő beszéde után az ifjság nevében apszai Mihályi Péter beszélt:

A mai szecessziós világban nem kell csodálkoznunk azon, hogy huszonöt éves jubileumát ülik az ifjúságnak és mégis azt ünneplik legkevésbé, a mi a mai ünnepnek tulajdonképpen fényt, vonzó erőt kölcsönöz, az örök ifjúságot. Tévednek ugyanis, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, midőn azt hiszik, hogy Blaháné Magyarország és a nemzet csalogánya. Nem — ez ellen éppen mi, az ifjúság tiltakozunk. Mert Blaháné elsősorban a miénk, az ifjúságé, mert ő a magyar ifjúság legdicsőbb tagja, a ki nemcsak hogy megőrizte ifjúságát mostanáig, hanem példát mutatott mindig arra, hogy egy egész nemzet, egy egész ország, szeretett hazánk legföltettebb kincsét, a magyar nótát, mint kell egy nemzet életében korszakalkotóvá tenni.

Bánó József az *Országos Kaszinó* megjelent tagjai nevében üdvözölte Blaha Lujzát. Beszéltek még *Esterházy Kálmán* gróf, a ki mint vidéki ember üdvözölte a művésznőt, a ki fiatal korában a vidékről jött Budapestre. *Mészáros Imre* az Opera nevében, *Porzolt Kálmán* a Népszínház nevében, *Várady* az Opera művészei nevében, *Vizvári Gyula* a Nemzeti Színház művészei nevében köszöntötte föl Blahánét. Felköszöntöket mondottak még *Barabás Béla* országos képviselő és mások.

*

A lakoma után kis improvizált művészelőadás következett. *Hegedűs Gyula* egy alkalmi jelenetet adott elő, majd színrekerült a *Zsombordi*

rejtély című szecessziós népszínmű, a melyben *Hegyi Aranka*, *Fedák Sári*, *Amon Margit*, *Vidorné*, *Szirmai*, *Tollagi*, *Solymossy*, *Rasskó* és *Géczy István* nagy vidámságot kelte szerepeltek. Most *Radics Béla*, a cigányprimás járult egy babérkoszorúval a művésznő elé s köszöntötte, mint a magyar népdal muzsáját. Aztán fölhangzott a cigányzene és megkezdődött a tánc.

Üdvözlések.

Megtisztelő és kedves üdvözlések tették még ünnepesebbé a művésznő mai napját. Az üdvözlők közt van *Wlassics Gyula* kultuszminister, a ki ezt a levelet írta a művésznőnek:

Méltóságos Asszonyom! Huszonöt esztendeje mult, hogy Méltóságod, mint a Népszínház tagja, nem lankadó kedvvel s a közönség nem csökkenő szeretetétől kísérve, működik. Méltóságodnak ez a huszonöt esztendei működése többet jelent, mint egyszerű színjátszást; azok a tapsok, melyek e negyedszázad alatt a Méltóságod ajkairól elhangzott dalok nyomán fölhasantak, többet jelentenek, mint színpadi sikert. Méltóságod a magyarosodás szent ügyét szolgálta, épp annyi lelkesedéssel, mint a milyen nagy sikerrel. S mert a társadalom magyarosodása a nemzeti közművelődés terjedését jelenti, kedves kötelességemnek tartom, hogy Méltóságod jubileuma alkalmával kifejezést adjak őszinte nagyra-bebecstülésemnek, a melylyel Méltóságod lelkes működése iránt adózom. Tiszta szívből kívánom, hogy még soká hallgathassuk Méltóságod dalait, melyek hol busak, hol édesek, de mindig szívből fakadnak, szívhez szólnak s a magyar érzésnek igaz tolmácsolói és hű terjesztői! Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Wlassics Gyula.

Beöthy Zsolt miniszteri tanácsos, egyetemi tanár így üdvözölte Blahánét:

Kedves Lujzám, a te Isten-áldotta lelked és pályád ezt a mi világunkat szebbé és magyarabbá tette. Örömműnnepeden annak a millió szívnek egyikéből köszöntelek, melyekben pályádat, személyedet, nevedet a hála glóriája környezi. Ne vedd rossz néven: egy kis száraz virágot is küldök. Sok évvel ezelőtt bokkrétát szedtem Stratfordban, minden idők színpadja fejedelmének, Shaksperenek kertjében. Csak legkedvesebbjeimnek adtam belőle: de szerencsére még két szálat őrizgetek, hogy egyiket elküldjem annak, a kit legjobban megillet. Isten éltesse s a mint megáldott bennünket veled, áldjon meg téged is mind a két kezveddel. Kezeidet csókolja tisztelő hived *Beöthy Zsolt*.

A székesfejérvári színpártoló egyesület a következő távirattal üdvözölte Blahánét:

Huszonöt éve vagy a nemzet vig napja, jó kedve, borus napjának verőfénye! Adja a magyarok Istene, a ki te beléd plántálta a legcsodálatosabb magyar lelket, hogy e mai nap triss erőt, friss kedvet, friss hangulatot adjon új huszonöt esztendőre. A székesfejérvári színpártoló egyesület nevében *Ganóczi Flóris* elnök, *Vértes József* titkár.

Virágot küldött és gratulált *Tauffer Vilmos* tanár, a ki a művésznőt nagy betegségéből kigyógyította, üdvözlő levelet írt *Konti József* is, s betegségével mentette ki elmaradását a banketról. *Engel dr.*, a művésznő régi háziorvosa és barátja *Fülöpzállásról* táviratban fejezte ki jó kívánságait. Üdvözölték a művésznőt: *Márkus Emilia*, *Nikó Lina*, *Relle Iván* szintársulata és *Relle Iván*, *Kubinyi* elnök a rimaszombati kaszinó nevében és a pozsonyi német szintársulat megbízásából *Freytag* főrendező. Persze ünnepi rigmus is termett, ezt egy *Wischnovszky Ignác* nevű alkalmi poéta küldte Blahánénak.

TÁVIRATOK.

A kínai bonyodalom.

Brüsszel, nov. 3.

(Saját tudósítónktól.) A pekingi brüsszeli követ jelenti: *Tuán* herceg és a többi boxer-vezér, a kiktől azt jelentették, hogy öngyilkosok lettek, az ország belsejébe menekültek, a hol absolute nem lehet őket utólni. Még a kínaiak sem hiszik el, hogy az udvar vissza fog térni Pekingbe.

Pétervár, nov. 3.

A *Novoje Vremja* jelentése szerint Dél-Kínában mozgalom indult meg a mandsudinasztia megbuktatására. A rejték helyen tartózkodó *Tienszucan* trónkövetelő, a ki körülbelül 25 éves, proklamációjában a mandsuk által meghonosított copf-viselet eltörlésére szólítja föl a lakosságot és azt követeli, hogy az idegeneket az ország belsejéből üzzék el, de a kikötő-városokban tőrjék meg őket.